

Sygn. akt V CSK 673/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa E. M. W. i K. W.

przeciwko E. [...] Sp. z o.o. w J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 18 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) odstępuje od obciążenia powodów kosztami postępowania
na rzecz strony pozwanej;**

**3) przyznaje adwokatowi P.E. ze środków budżetowych
Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] wynagrodzenie w
kwocie 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł wraz z należnym
podatkiem od towarów i usług za pomoc prawną udzieloną
powodom w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powodowie wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na podstawy określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Powodowie wskazali, że zagadnieniem prawnym wymagającym rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest „kwestia sposobu ustalenia w tzw. procesach medycznych stopnia prawdopodobieństwa wpływu błędnych zachowań lekarza na negatywne dla pacjenta skutki, na które składa się zarówno pogorszenie stanu zdrowia, wystąpienie powikłań, zmniejszenie szans na wyleczenie, jak i śmierć pacjenta” ale także „kwestia charakteru związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. oraz określenie z jak dużym stopniem prawdopodobieństwa oraz jakimi metodami powinien on być ustalany”. Zdaniem skarżących Sąd Najwyższy powinien także w niniejszej sprawie dokonać wykładni art. 6 k.c. w zw. z art. 446 § 2, 3 i 4 k.c. i wyznaczyć granice ciężaru dowodu spoczywającego na stronie dochodzącej odszkodowania za szkodę wyrządzoną jej błędami diagnostycznymi i terapeutycznymi lekarzy.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym

przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, chociaż budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym one polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć.

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest jednak w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Zagadnienia nazwane przez skarżących „prawnymi” nie mają cech oznaczonych wyżej. Charakter związku przyczynowego pomiędzy uszczerbkiem w dobrach prawnie chronionych pewnego podmiotu a zdarzeniem, które poszkodowany identyfikuje jako źródło tego uszczerbku musi być bezpośredni, gdyż według art. 361 § 1 k.c. odpowiedzialny do naprawienia szkody ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa zdarzenia, z którego szkoda

wynikła. Udzielanie odpowiedzi na pytanie, jakie są normalne następstwa działania lub zaniechania podjętego w procesie diagnostyki i leczenia, a mającego być źródłem szkody polegającej na pogorszeniu stanu zdrowia i śmierci pacjenta, wymaga zwykle wiedzy specjalistycznej na temat funkcjonowania ludzkiego organizmu, ale i wypracowanych w nauce metod leczenia poszczególnych jednostek chorobowych. Związek ten określany jest w każdym konkretnym przypadku, gdy rozważa się, czy do odebrania pacjentowi szans na wyleczenie, do pogorszenia stanu zdrowia pacjenta lub nawet do jego zgonu, mogło doprowadzić konkretne przypisywane lekarzowi uchybienie standardom obowiązującym w diagnostyce medycznej i procedurach leczenia. W nauce i orzecznictwie sądowym (por. wyroki Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2009 r., IV CSK 37/09, OSP 2010, nr 9, poz. 93, z 11 grudnia 2000 r., I CKN 1386/00, nie publ.) został wyrażony pogląd, że błędna diagnostyka (a takie zachowanie powodowie zarzucali lekarzowi zatrudnianemu w pozwanej placówce medycznej) rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą jeśli spowodowała niewłaściwe leczenie albo opóźniła właściwe leczenie, powodując rozprzestrzenienie się choroby w organizmie pacjenta. Szkoda spowodowana opóźnieniem podjęcia właściwego leczenia na czas może bowiem polegać na utracie lub zmniejszeniu szans na wyleczenie i poprawę stanu zdrowia. Szkodę w tej postaci mógł jednak ponieść zmarły mąż i ojciec powodów. Szkoda i krzywda, której naprawienia powodowie dochodzili w niniejszym procesie wynikała ze śmierci ich męża i ojca, a z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że niski jest stopień prawdopodobieństwa, iż błędy diagnostyczne przypisane lekarzowi zatrudnionemu przez pozwanego mogły spowodować ten skutek.

Za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej miało przemawiać niewykonanie przez Sąd Apelacyjny wskazań Sądu Najwyższego co do okoliczności, które w sprawie pozostawały niewyjaśnione, a wiązały się z odpowiedzią na pytanie o stopień prawdopodobieństwa, że śmierć męża i ojca powodów pozostaje w związku z błędami diagnostycznymi lekarza zatrudnianego przez pozwanego. Uchybienia Sądu Apelacyjnego skarżący upatrują w tym, że zlecił on biegłym odniesienie się do kwestii, która zdaniem Sądu Najwyższego wymagała rozstrzygnięcia, ale po uzyskaniu ich stanowiska zaniechał dalszego wyjaśniania

zagadnień, które pozostawały sporne. Sąd Apelacyjny objaśnił jednak przyczyny, z uwagi na które oparł rozstrzygnięcie na uzyskanej od biegłych opinii uzupełniającej i zaprzestał dalszego badania wniosków tej opinii kwestionowanych przez powodów.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 102, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powodów z urzędu Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 2 i § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).